ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **V. S. N.**, zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 930/27, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 4. 2019, č. j. KRPU-14053-60/ČJ-2019-040022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 5. 2019, č. j. 41 A 13/2019 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

IV. Odměna ustanoveného zástupce Mgr. Ladislava Bárty **se určuje** částkou 3 400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalovaná rozhodla dne 8. 4. 2019 podle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) o prodloužení doby zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění o šedesát dnů od uplynutí doby trvání zajištění stanovené rozhodnutím žalované ze dne 19. 1. 2019.

[2] Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce u Krajského soudu v Ústí nad Labem.

[3] Krajský soud žalobu neshledal důvodnou a zamítl ji. K otázce doručování napadeného rozhodnutí uvedl, že prodleva mezi vydáním rozhodnutí (8. 4. 2019) a jeho doručením (17. 4. 2019) nebyla způsobena otálením žalované, ale nutností využití k doručení rozhodnutí dožádání, neboť žalobce byl zajištěn v Moravskoslezském kraji. Soud dále konstatoval, že žalovaná přirozeně nemohla v napadeném rozhodnutí reagovat na podání žaloby proti rozhodnutí o vyhoštění, neboť žaloba byla soudu doručena teprve dne 9. 4. 2019, tedy den po vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění. Soud citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2017, č. j. 10 Azs 101/2017 - 28, č. 3628/2017 Sb. NSS. V projednávané věci dle krajského soudu nastala obdobná situace. V době vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění zbývalo do maximální délky zajištění ještě více než devadesát dnů a současně ještě nebylo zřejmé, zda žalobce žalobu proti rozhodnutí ve věci správního vyhoštění podá, či nikoli. Žalovaná proto podle soudu nebyla povinna se touto hypotetickou otázkou při vydání rozhodnutí zabývat. Nebylo její povinností ani spekulovat, jak dlouho bude případné řízení o žalobě proti rozhodnutí o vyhoštění trvat, případně zda bude podána kasační stížnost. Žalovaná byla povinna hodnotit toliko skutečnosti, které jí byly v rozhodné době známy, případně které jí měly být známy. Žalovaná si vyžádala informace o dalších nutných úkonech pro realizaci vyhoštění, tyto pak promítla do výroku rozhodnutí o prodloužení zajištění. Rozhodnutí tak soud považoval za přezkoumatelné a dostatečně odůvodněné. Z ničeho objektivně nevyplývalo, že by byla realizace správního vyhoštění žalobce ve zbývající zákonem předpokládané době maximálního možného zajištění (tj. do 16. 7. 2019) v době vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění naprosto vyloučena. Výčet žalobcových možných budoucích kroků a odhadovaných lhůt zhodnotil soud jako čistě spekulativní a pro projednávanou věc irelevantní. Totéž pak platí i pro žalobcův odkaz na čl. 15 odst. 4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (návratová směrnice).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel nesouhlasí s posouzením žalobní námitky krajským soudem.

[6] Stěžovatel byl zajištěn dne 18. 1. 2019, musel být tedy propuštěn nejpozději dne 16. 7. 2019, což se skutečně stalo. V době vydání rozhodnutí žalované již muselo být jednoznačně patrné, že se stěžovatel proti svému vyhoštění hodlá bránit dostupnými právními prostředky, což může mít vliv na realizovatelnost stěžovatelova zajištění. Stěžovatel odkazuje na článek 15 odst. 4 návratové směrnice a uvádí, že nastala situace, kdy už nebylo zcela zřejmé, že časový prostor stanovený zákonem postačí k realizovatelnosti účelu zajištění, tudíž žalované nelze tolerovat, že tuto úvahu do svého rozhodnutí nezahrnula. Žalovaná navíc otálela s doručením předmětného rozhodnutí, nastala tak situace, kdy byla skutečně podána žaloba proti rozhodnutí o vyhoštění, na což již napadené rozhodnutí nemohlo nijak reagovat.

[7] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem soudu, že se jednalo o spekulativní tvrzení. Postup žalované, která vyčerpala zákonné zajištění do posledního 180. dne naopak lze označit za nepřiměřený, neboť přinejmenším v poslední fázi zákonného zajištění muselo být zřejmé, že veškeré úvahy o realizovatelnosti zajištění stěžovatele jsou již čistě spekulativní.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti rekapituluje, že se v rozhodnutí zabývala faktickými překážkami naplnění účelu zajištění. V době vydání rozhodnutí bylo pravomocně rozhodnuto o vyhoštění stěžovatele a proti tomuto rozhodnutí nebyla podána žaloba, žalovaná tedy nemohla úvahy o žalobě, resp. spekulace o podání kasační stížnosti promítnout do rozhodnutí. Rozhodnutí tak nemůže být nepřezkoumatelné. Žalovaná též odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2017, č. j. 10 Azs 101/2017 – 28, který na danou věc dle jejího názoru zcela dopadá. Dále se žalovaná obecně vyjadřuje k řízení o žalobě proti správnímu vyhoštění před krajským soudem.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[10] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Ze správního spisu vyplynulo, že dne 19. 1. 2019 žalovaná zajistila stěžovatele za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců a podle § 124 odst. 3 téhož zákona stanovila dobu trvání zajištění na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody na území České republiky, který nastal dne 18. 1. 2019 v 9:30 hodin. Dne 2. 2. 2019 vydala policie rozhodnutí o stěžovatelově vyhoštění. Odvolání bylo zamítnuto rozhodnutím ze dne 26. 3. 2019, které nabylo právní moci dne 2. 4. 2019. Dne 8. 4. 2019 rozhodla žalovaná o prodloužení zajištění stěžovatele o 60 dní.

[12] Stěžovatel namítal, že v rozhodnutí o prodloužení zajištění chybí úvaha, zda s ohledem na možné podání žaloby proti rozhodnutí o vyhoštění, která má odkladný účinek a následné podání kasační stížnosti, mohlo zajištění naplnit svůj účel.

[13] V obecné rovině je policie, pokud jsou splněny další zákonné podmínky, *„oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto“* (viz § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Podle § 124 odst. 3 věta třetí zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně, je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění.

[14] Podmínka tzv. reálného předpokladu dosažení účelu zajištění sice není v zákoně o pobytu cizinců výslovně zakotvena, vyplývá však z čl. 15 odst. 4 návratové směrnice, kterou argumentuje stěžovatel. Tímto ustanovením směrnice podtrhuje význam zákazu svévolného zbavení či omezení svobody [viz čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie, či čl. 8

odst. 2 Listiny základních práv a svobod]. Aby byl zásah do osobní svobody cizince přípustný, musí mimo jiné sledovat vymezený účel. Správní orgán je proto při rozhodování o zajištění cizince povinen předběžně posoudit, zda je správní vyhoštění alespoň potenciálně možné. Pokud je odpověď záporná, nelze o zajištění cizince rozhodnout (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS). Ačkoliv je v tomto řízení přezkoumáváno rozhodnutí žalované o prodloužení doby trvání zajištění stěžovatele (nikoliv rozhodnutí o jeho zajištění), lze výše uvedené závěry rozšířeného senátu použít přiměřeně i v tomto případě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2016, č. j. 4 Azs 18/2016 - 43).

[15] Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 6. 2017, č. j. 10 Azs 101/2017 - 28, č. 3628/2017 Sb. NSS, na který odkázal též krajský soud: *„o zákonném zajištění cizince přitom vskutku nelze hovořit, pokud je jasné, že cizinec má být ze zajištění propuštěn, aniž bude realizován cíl jeho zajištění, a to např. pro marné uplynutí maximální délky doby jeho zajištění. Bez pravomocného a vykonatelného rozhodnutí o správním vyhoštění nelze úspěšně ukončit zajištění cizince; za takových okolností totiž cizinec nemůže být vyhošťován přímo ze zařízení pro jeho zajištění, ale musí být propuštěn na svobodu.“* Podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců přitom nesmí doba zajištění překročit 180 dnů od okamžiku omezení osobní svobody.

[16] Nejvyšší správní soud se v projednávané věci ztotožňuje s hodnocením krajského soudu, že rozhodnutí žalované není nepřezkoumatelné. S ohledem na skutkové okolnosti popsané výše, se žalovaná mohla v době rozhodování o prodloužení zajištění rozumně domnívat, že účel zajištění stěžovatele bude možno naplnit. Zároveň nebyla povinna se vypořádávat s hypotetickými okolnostmi, které v projednávané věci v době jejího rozhodování nenastaly, tedy s možným podáním žaloby proti rozhodnutí o správním vyhoštění.

[17] V době vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění zbývalo do konce maximální doby zajištění stěžovatele přes 90 dnů. Žaloba proti rozhodnutí o vyhoštění v době vydání rozhodnutí nebyla podána, stěžovatel podal správní žalobu až den po vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění. I pokud by stěžovatel podal správní žalobu již v průběhu řízení o prodloužení doby zajištění, nejednalo by se o důvod, pro který by jeho zajištění přestalo splňovat svůj účel.

[18] Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku ze dne 8. 6. 2017, *„podání opravných prostředků v řízení o správním vyhoštění, resp. příslib jejich uplatnění, tedy nemůže sám o sobě vylučovat jakékoliv zajištění cizince za účelem správního vyhoštění. Pokud vzhledem ke zbývající porci dnů z maximální možné doby zajištění zbývá alespoň taková část, že vyhoštění cizince bude v této době i přes uplatnění opravných prostředků alespoň potenciálně možné, nelze na zajištění cizince rezignovat. Naopak, je třeba usilovat o urychlení průběhu řízení o opravných prostředcích podaných proti rozhodnutí o správním vyhoštění cizince.“* Lhůty pro rozhodování o správním vyhoštění jsou přitom lhůtami maximálními, v nichž je třeba učinit úkon, resp. vydat rozhodnutí. Nelze presumovat, že soud o žalobě nerozhodne dříve, než za 60 dnů (maximální lhůta dle § 172 odst. 7 zákona o pobytu cizinců), ani případný postup Nejvyššího správního soudu.

[19] K otázce prodlevy mezi vydáním rozhodnutí žalované a jeho doručením stěžovateli Nejvyšší správní soud uvádí, že se jedná o zcela běžnou skutečnost, v projednávané věci

navíc odůvodněnou potřebou doručit rozhodnutí na druhou stranu republiky za přítomnosti tlumočníka, k čemuž žalovaná využila institutu dožádání. Jak již uvedl krajský soud, doba doručování nebyla nepřiměřená.

[20] Stěžovatelova námitka, že v poslední fázi zajištění již muselo být patrné, že jeho účelu nemůže být dosaženo, je v projednávané věci irelevantní. Soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí o prodloužení zajištění, které prodloužilo zajištění stěžovatele po 90 dnech, a jak již bylo výše uvedeno, v době vydání tohoto rozhodnutí z ničeho nevyplývalo, že by účelu zajištění – tedy realizace správního vyhoštění stěžovatele – nemělo být dosaženo.

[21] Nejvyšší správní soud závěrem pouze dodává, že ve své rozhodovací praxi posuzoval i situace, kdy do konce maximální možné doby zajištění cizince zbývalo pouze 50 dní (rozsudek ze dne 20. 2. 2019, č. j. 3 Azs 73/2018 - 27) či dokonce 30 dní (rozsudek ze dne 21. 2. 2019, č. j. 1 Azs 272/2018 - 27), a ani v těchto případech neshledal, že by bylo zajištění bez dalšího vyloučeno z důvodu nerealizovatelnosti jeho účelu.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[23] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[24] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 24. 4. 2019, č. j. 41 A 13/2019 - 21, ustanoven zástupce Mgr. Ladislav Bárta, advokát. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 64 a 120 s. ř. s.).

[25] Nejvyšší správní soud přiznal zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, spočívající podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celkem tedy odměna ustanoveného opatrovníka činí částku ve výši 3 400 Kč, jež mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2019

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu